

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3To/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5819010201
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Mazúch
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5819010201.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline na verejnom zasadnutí konanom 21. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Mazúcha a sudcov JUDr. Vladimíra Sučika a JUDr. Adriany Gallovej prejednal odvolanie obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 4T/9/2019 zo 14.11.2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného L. V. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Námestovo uznal za vinného obžalovaného L. V. z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Tr. zák. a z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Za to okresný súd obžalovanému uložil podľa § 149 ods. 2, § 41 ods. 1, § 36 písm. j), l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súd obžalovanému uložil aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu vo výmere 7 rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodených V. J., Bc. A. J., mal. Q. J., mal. F. J., Slovenskú správu ciest, Investičná výstavba a správa ciest, Žilina a Dôveru, zdravotnú poisťovňu, a.s. Nitra, s nárokmi na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný, a to do výroku o treste ihneď po jeho vyhlásení. V písomnom odôvodnení odvolania uviedol, že uložený trest je neprimeraný. Neprimeranosť trestu nevidel v samotnej dĺžke odňatia slobody, ktorá mu bola uložená a v dĺžke zákazu činnosti, ale v skutočnosti, že mu výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený. Obžalovaný poukázal na to, že sa k trestnej činnosti priznal a úprimne ju oľutoval. V dôsledku jeho konania došlo k úmrtiu maloletého chlapca a nie je spôsob, ktorým by dokázal odčiniť to, čo svojim konaním spôsobil. Tragická udalosť a myšlienka, že pripravil o život maloleté dieťa ho budú sprevádzať po celý zvyšok jeho života. Požiadal, aby súd prihliadol na jeho doposiaľ riadny život, doterajšiu netrestanosť, spoluprácu pri objasňovaní spáchaných trestných činov i úprimnú ľútosť. Trestný čin, ktorý spáchal bol len ojedinelým vybočením z inak riadneho spôsobu života. V jeho prípade už samotná tragická udalosť a trestné konanie malo z hľadiska individuálnej a generálnej prevencie účinky, ktoré má inak len výkon uloženého trestu odňatia slobody. Mal za to, že v jeho prípade boli naplnené všetky podmienky uvedené v ustanovení § 49 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 1 Tr. zák., teda podmienky na podmiennečné odloženie výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom. V tomto smere poukázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn.

3Tost/41/2012 a 6To/7/2016. Podľa týchto rozhodnutí inštitút podmieneného odsúdenia na trest odňatia slobody vychádza z predpokladu, že už samotné odhalenie trestného činu, trestné stíhanie páchatel'a, negatívne zhodnotenie jeho osoby a jeho konania odsudzujúcim rozsudkom, či hrozba eventuálneho budúceho výkonu trestu odňatia slobody by mali mať samy osebe tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie rovnaké účinky, ktoré by mal inak výkon nepodmieneného trestu odňatia slobody. Pri ukladaní trestu podľa obžalovaného treba vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu), úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Osobu páchatel'a pritom treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach, pričom nemožno opomenúť možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy si súd má vytvoriť z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Význam má celkový spôsob jeho života, jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu. Obžalovaný ďalej uviedol, že okresný súd mu nesprávne pričítal aj priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., t.j. že spáchal viac trestných činov, pretože mu ukladal úhrnný trest odňatia slobody podľa ustanovenia § 41 ods. 1 Tr. zák., keďže bol uznaný vinným z dvoch trestných činov. Pojem viac trestných činov uvedený v § 37 písm. h) Tr. zák. nemožno stotožňovať so spáchaním už dvoch trestných činov. Ustanovenie § 41 ods. 1 Tr. zák. expressis verbis hovorí o dvoch alebo viac trestných činov, čím je vyjadrené, že pod pojem viac trestných činov nie sú zahrnuté už dva trestné činy. Trestný zákon aj na iných miestach používa pojem viac tak, že má na mysli najmenej tri. Obžalovaný ďalej poukázal na ustanovenie § 34 ods. 1 Tr. zák., ktoré zakotvuje základné zásady ukladania trestov, podľa ktorých má trest zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho prevýchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu (zásada personalnosti trestu) tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu. Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchova k riadnemu životu - rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy (prevencia). Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako aj na ostatných členov spoločnosti. Obžalovaný poukázal aj na ustanovenie § 34 ods. 4 Tr. zák., podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, na jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Výmerou trestu sa rozumie nielen určenie trestu v rámci sadzby tam, kde je trest takto kvantifikovaný, ale aj určenie rôznych modalít alebo obsahu trestov, napríklad určenie druhu a rozsahu zakázanej činnosti, rozsahu majetku, ktorý prepadá štátu, určenie podmienok, obmedzení pri treste zákazu pobytu, pri podmienenom odsúdení a pod. Práve rozpätie zákonom stanovenej trestnej sadzby pri určených trestoch umožňuje a zároveň ukladá súdu povinnosť individualizovať ukladaný trest. Obžalovaný sa nestotožnil so záverom okresného súdu, že s prihliadnutím na význam chráneného záujmu, s prihliadnutím na spôsob vykonania činu a okolností, za ktorých bol spáchaný, spolu s poukazom na nenapraviteľný tragický následok, je dosiahnutie účelu zákonom sledovaného trestu spojené iba s uložením nepodmieneného trestu odňatia slobody. V týchto súvislostiach bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom zľahčoval svoje konanie alebo tragický následok, poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/117/2013 zo 4.12.2013, v ktorom krajský súd uviedol, že vo všeobecnosti je potrebné konštatovať, že pri ukladaní trestu musí súd v prvom rade vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu. Závažnosť trestného činu určil sám zákonodarca rozpätím trestnej sadzby a tým, že jednotlivé trestné činy podľa stanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia zaradil medzi prečiny, zločiny a obzvlášť závažné zločiny. Tomuto

zaradeniu zodpovedá aj možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, prípadne povinnosť súdu uložiť trest odňatia slobody. Pri prečine usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. stanovil zákonodarca trestnú sadzbu v rozpätí od 2 do 5 rokov. Stanovením uvedenej trestnej sadzby zaradil zákonodarca tento trestný čin medzi menej závažné trestné činy, čo možno vyvodiť z toho, že za jeho spáchanie nemusí súd povinne ukladať trest odňatia slobody (§ 34 ods. 6 Tr. zák.). Z uvedeného potom vyplýva, že pre prečin usmrtenia, ktorý nie je tak typovo závažný, nie je nevyhnutné ukladať len nepodmienečný trest odňatia slobody. Krajský súd pri zvažovaní druhu trestu, ktorý bolo potrebné obžalovanému za spáchanie skutku uložiť, vychádzal okrem závažnosti spáchaného prečinu aj z toho, že nepodmienečný trest je trest ultima ratio (posledná a krajná možnosť), ktorý môže súd uložiť len vtedy, ak iné druhy trestov, prípadne iné formy trestu odňatia slobody nemôžu celkom zjavne viesť k náprave obžalovaného. Napokon nepodmienečný trest odňatia slobody možno ukladať len za situácie, ak tomu nebránia závažné okolnosti prípadu, či osoba obžalovaného. V súvislosti s uvedeným obžalovaný konštatoval, že svojim neospravedliteľným konaním spôsobil nenapraviteľný následok, a to usmrtenie maloletého dieťaťa a ublíženie na zdraví celej rodiny. Práve táto tragická udalosť ho však prinútila vo väčšej miere sa zamyslieť nad hodnotou ľudského života a zdravia. Bolesť poškodenej rodiny je neopísateľná a on súcitol s ich obrovskou stratou. Každý jeden deň ľutoval svoje bezohľadné konanie. Celý život bude pracovať na tom, aby následky odčinil, a to nielen úhradou škody, ale aj svojim konaním tým, že bude pomáhať ľuďom, ktorí ho potrebujú, charitatívnou činnosťou a nezištnou pomocou, ako aj prácou na sebe samom. Z týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové rozhodnutie, alebo aby odvolací súd sám vo veci rozhodol.

Krajský súd preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému obžalovaný podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom mal na zreteli aj povinnosť prihliadnúť na všetky prípadné chyby, ktoré neboli odvolaním vytkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, oprávnenou osobou, ale nie je dôvodné.

Preskúmaním trestného spisu krajský súd zistil, že okresný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal všetky základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní konanom 14.11.2019 vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Na následne položené otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Tr. por. odpovedal áno. Súd uznesením podľa § 257 ods. 7 Tr. por. vyhlásenie obžalovaného prijal a podľa § 257 ods. 8 Tr. por. vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku nevykoná a vykoná dôkazy súvisiace s výrokom o treste a náhrade škody. Vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe je neodvolateľné a nenapadnuteľné odvolaním.

Pri ukladaní trestu okresný súd správne vychádzal zo všetkých základných zásad pre ukládanie trestu uvedených najmä v ustanovení § 34 Tr. zák. Prihliadol najmä na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť nápravy. K výhradám obžalovaného voči uloženiu nepodmienečného trestu je potrebné k okolnostiam prípadu uviesť, že obžalovaný motorové vozidlo Audi S5 viedol v meste Trstená, kde bola dovolená najvyššia rýchlosť 50 km/hod., rýchlosťou minimálne 115 km/hod. Vozidlo viedol takouto rýchlosťou prekračujúcou dovolenú rýchlosť o 65 km/hod. aj napriek tomu, že vozovka bola mokrá. Pri takejto vysokej rýchlosti a stave vozovky sa odhodlal k predbiehajúcemu manévru v pravotočivej zákrute pred ním jazdiaceho vozidla, pričom dostal šmyk a čelne narazil do protiídúceho motorového vozidla VW Golf. K výhradám obžalovaného voči uloženiu nepodmienečného trestu je potrebné k takýmto okolnostiam prípadu uviesť, že trestnej činnosti sa obžalovaný nedopustil po náhodnej technickej chybe pri vedení motorového vozidla, resp. v dôsledku nedostatočnej skúsenosti s jeho vedením. Naopak, obžalovaný už pred nehodou jazdil nebezpečne, riskantne a arogantne. Obžalovaný takýmto svojim konaním porušil až dve dôležité povinnosti uložené mu v ustanovení § 15 ods. 5 písm. a), c) a § 16 ods. 1, 4 zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Obžalovaný porušil ustanovenie § 15 ods. 5 písm. a), c), ktoré zakazuje vodičovi predchádzať, ak nemá pred sebou rozhľad na takú vzdialenosť, ktorá je potrebná na bezpečné predchádzanie a ak by ohrozil alebo obmedzil vodiča jazdiaceho v protismere alebo ohrozil iného účastníka cestnej premávky. Obžalovaný ďalej porušil aj ustanovenie § 16 ods. 1, ods. 4, ktoré ukladá povinnosť vodičovi prispôbovať rýchlosť jazdy najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stave a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré

možno predvídať. Vodič je prítom povinný jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad. Nesmie prekročiť najvyššiu dovolenú rýchlosť jazdy vozidiel. Porušenie takýchto dôležitých povinností má spravidla vo väčšine prípadov za následok usmrtenie alebo spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví, k čomu v prejednanom prípade v príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného aj došlo. Následky bezohľadnej, arogantnej a riskantnej jazdy obžalovaného boli veľmi závažné, a to voči rodine poškodených J.. Poškodený T. J., nar. XX.X.XXXX utrpel zranenia bezprostredne vedúce k jeho smrti. Jeho brat F. J., nar. X.X.XXXX a sestra Q. J., nar. XX.X.XXXX utrpeli závažné zranenia vyžadujúce si liečbu 40 dní, resp. 2 mesiace. Poškodený V. J., otec detí a poškodená Bc. A. J., ich matka, utrpeli zranenia s dobou liečenia minimálne 10 týždňov. Odvolací súd z týchto dôvodov považoval napadnutý výrok o treste odňatia slobody vo výmere 3 roky nepodmienečne za zákonný a dôvodný a odvolacie námietky obžalovaného vyhodnotil ako nedôvodné. Uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody naopak v plnej miere zodpovedá okolnostiam prípadu s poukazom najmä na výrazné prekročenie dovolenej rýchlosti, bezohľadnú, riskantnú a arogantnú jazdu a predbiehanie, čelný náraz do protiidúceho vozidla a na závažnosť spôsobených následkov. Z týchto dôvodov neboli splnené podmienky na podmiennečné odloženie výkonu trestu odňatia slobody podľa § 49 ods. 1 Tr. zák., a to ani s prihliadnutím na ponúknutú záruku jeho matky, keďže ani jej doterajšia výchova nezabránila tomu, aby sa obžalovaný nedopustil stíhaných prečinov s tak závažnými následkami.

Okresný súd pri výmere trestu obžalovanému správne pripočítal dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j), l) Tr. zák. (riadny život pred spáchaním trestného činu, priznanie sa k spáchaniu trestného činu a jeho úprimne oľutovanie), ale aj priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák. (spáchanie viacerých trestných činov). Výhrady obžalovaného voči aplikácii ustanovenia § 37 písm. h) Tr. zák. sú nedôvodné. Priťažujúca okolnosť v podobe spáchania viacerých trestných činov sa totiž vzťahuje na súbeh trestných činov, a to jednočinný aj viacčinný, rovnorodý i nerovnorodý. Použitie všeobecnej priťažujúcej okolnosti „spáchal viac trestných činov“ neprichádza do úvahy len v prípade, ak páchatel spáchal dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, dvoma alebo viacerými skutkami. V tomto prípade sa totiž ukladá úhrnný trest podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. (teda nie ako v prejednávanej veci podľa § 41 ods. 1 Tr. zák.) v trestnej sadzbe, v ktorej sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšieho trestného činu o jednu tretinu. Formulácia „dva alebo viac trestných činov“ uvedená v § 41 ods. 1 Tr. zák. potom neznamená, že ustanovenie § 37 písm. h) Tr. zák. „spáchal viac trestných činov“ sa aplikuje iba v prípade, ak páchatel spáchal najmenej tri trestné činy.

Okresný súd obžalovanému správne uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, teda v dolnej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby (od 2 rokov do 5 rokov), keď práve pri výmere trestu zohľadnil prevahu dvoch poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j), l) Tr. zák. (riadny život, priznanie a oľutovanie). Takto uložený trest odňatia slobody, v kombinácii s trestom zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel vo výmere 7 rokov, je spravodlivým a objektívnym obrazom potrieb individuálnej a generálnej prevencie, ako aj represívnej stránky trestu a výrazom individualizácie trestu v posudzovanej veci. Uložené tresty v plnej miere odzrkadľujú závažnosť spáchaných prečinov, arogantnú, bezohľadnú a riskantnú jazdu obžalovaného, porušenie dôležitých povinností na úseku cestnej premávky, nenapraviteľný následok spočívajúci v usmrtení maloletého dieťaťa, ďalšie závažné následky, ako aj možnosť nápravy a pomery obžalovaného a dostatočne vyjadrujú morálne odsúdenie obžalovaného spoločnosťou.

Okresný súd nepochybil, keď obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, lebo v posledných 10 - tich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, keďže okresný súd v konaní postupoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a rozsudok vo výroku o treste krajský súd považoval za správny a zákonný rozhodol tak, že odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. zamietol, pretože nie je dôvodné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.